

Numărul 18. Oradea-mare 30 apr. (13 maiu) 1900. Anul XXXVI.
 Apare duminică. Abonament pe an 16 coroane, pe 1/2, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Carmen Sylva
 I E H O V A H.

(Urmare.)

8.

O femeie,
 Cu chipul rupt din soare, — atunci i-a zis :
 „Te plângi, tu din splendoarea ta cerească ;
 „Tu cel ce-aprindî pe toți, ești trist și rece!“
 — Eă cat pe Dumneșeă. Nu-l aflu 'n cântec.
 „Pe Dumneșeă?“ a zis. „El e 'n iubire“.
 Și galeș l-a privit, zimbînd cu ochii.

Eră el Dumneșeă? Pe patul moale,
 De fete 'ncunșurat, pe capul lui
 Cununi punênd și vrerile-ascultându-î.
 A lui eră mărgeanul frumuseții ;
 Și nentrerupt, nebun și furtunatec
 Bêu paharul lacom al iubirii,
 Jertfind pentru frumos frumosul vieții.
 Cătă iubirea vecinic — și-o găsi
 Că-î numai umbră, iar plăcerea
 Cea fară saț, dorită numai umbră ;
 S'o svêrlî, nesăturat de ea, 'ntr'o parte,
 Nici plânsul nu-l mișcă, nici vorba plînsă,
 Rîdea strivînd o floare și simșica
 Că are-un drept și-o datorie s'o strivească.
 Atunci, femeia cea de mult uitată
 Veni, privind la el ca 'n ceasul morșii
 Rănita căprioară : „Ți-am adus
 Copilul teș, pe cel născut de mine,
 Ahasver, ție 'n chipu 'ntreg asemenî—“

Na și ție.

„Asemeni?“ Și 'ngrozit se uit' Ahasver.
 „Ursit al morții e! nu vreaș să poarte
 „Din noș prin lume-amarul meu de veci“.
 Cu mâni de fier el ș-a cuprins copilul
 Ca să-l strivească 'n mîni, dar biata mamă
 L-a smuls fugînd cu el.

„De-ai fi, Iehova,

Eă n'aș avea copil și nici urmaș
 Ca să-ți aprindă lumea ta cu îndoială,
 Cătînd dreptatea ta ce nu există
 Și 'n veci negându-te, cu glas de tunet“.
 Cărați ve din casa mea, femeî corupte;
 Nu-î nici un Dumneșeu, și nici iubire“.

9.

Ce om negustoreșce-aici comori,
 Turnînd în beciuri aur peste aur,
 Pe care el din vreme 'n vreme lacom
 Îl pipăe, și tremură? De-oșel
 Sînt ochii lui, iar inima de piatră,
 Și degetele ghiare cari de-apururi
 Tot scurmă, scurmă. Poate, Dumneșeu
 E 'n aur? O, mai mult. Pentru Ahasver
 Chiar aurul e Dumneșeu cărui
 Se 'nchină el, când pipăind în ziduri
 Găseșce-o ușă, numai lui șciută,
 Și dintr'un labirint el intră 'ntr'altul
 Și-apoi în beciu adânc — așă de-adînc,
 Că nu străbate vecinic pân' acolo
 V'run glas de sus — și stînd la luminare
 Rădică saci ce stau grămăși, tăcuți
 De par' că n'au vășut nici cînd lumina.

10.

Deodată — Doamne ce-î? — se sbate locul,
 Zăvoru 'ncue ușa, url' un vuet
 Venind de sus — ș-apoi tăcere iar,
 El bate 'n ușe, — o șgâlție și 'ncearcă
 Cu 'nșptele lui unghii să desprindă
 Vr'o scîndură din ea, și 'n urllet chîamă
 Pe cei ce sînt de-asupra 'ntr'ajutor.
 Nimic. Nimic. Iar umbra lui se mișcă
 Și joacă pe părăși, grozav de mare,
 Și plină de fior, părea că-î Duhul
 Cel reu, al lui, care-și bătuse joc
 De el și-l prinse-aici să zacă vecinic,
 În zarea tremurat' a luminării
 El vede-acum un sac crăpînd; și aur,
 Ca sângele. din sac începe-a curge
 Și picură sunînd, sunînd mereu.
 Și tot mai mic e mucul luminării:
 El sfîrăe, ș-apoi s'a stins. Ahasver,
 De foamea cea cumplită, roade sacii
 Și aurul din ei, dar aducîndu-și
 Aminte, rîde răgușit: „De-apururi
 Flămînd și 'n întunerec, că sînt vecinic!“

11.

La Nil eă l-am cătat, și nu eră!
 Pe-un stêlp înalt am stat, și nu-l veduî!
 Mî-aș spus că pentru el se fac răsboaie,
 Și l-am cătat, și nu-l găsiî prin lupte.
 Credeam să fie 'n cîntec, nu e 'n cîntec!
 O fi 'n iubire-am zis, și nu eră!
 În aur! Iată stai pe munți de aur,
 E aur tot ce-apuc — și pier de foame.
 Acum, dac' aș putea să-mă plec genunchii
 Și capul ca să zic: „Ești Dumneșeu,
 Cunosc puterea ta!“ eă aș muri
 Și nu m'aș chinuî. Dar nu-l cunosc,
 Cât timp eă sufer chinari peste fire —
 Nu cred în el, căci sînt născut spre chinuri.
 Durere-î calea mea, și 'n lume parte
 Am numai de 'ntunerec și de lacrimă,
 Și tot ce-am moștenit e necredința.
 De-ar fi un Dumneșeu, l-aș blăstemă,
 De-ar fi un Dumneșeu, i-aș sta în față
 Și-aș zice: Pfuî, că m'ai creat, Iehova!
 I-aș asvêrlî pe oameni la picături
 Și-aș zice: — Atât e ce-ai creiat și tu!
 De ești, eă rîd de tine! Tot disprețul
 Și ura mea, Iehova, dacă ești!
 Să fî!

Nu cred în tine și — trăsesc!

12.

Orașul e pustiū de mult, dar spune
 Grămada de ruini că 'ntr'alte timpuri
 Viață fu pe-aici, frumșeți și artă.
 Pămîntul șguduit, odată numai,
 Și-o flacără de foc, crăpînd udâncul,
 Făcū ruini splendorile cetății.
 Dar iată, după veacuri, iar răsare
 Viață din ruini, și 'ncep să crească
 Biserici, mănăstiri și cruci. Călugări
 Se ved pe multe căi, zeloși în lupta
 Credinței lor. Și ard ici colo ruguri —
 De multe ori s'aud înșiorate
 Plânsori, din bolti ascunse sub pămînt,
 Plânsori din guri de fete, de copii,
 Cînd vr'un călugăr plin de fanaticism,
 Prin chinuri și tortură vreă să smulgă
 Din ghiara lui Satan femeî și fete.

13.

Acum ei scormonesc țarina care
 Fu 'n vremuri casa lui Ahasver,
 Ei dau peste-o zidire sub pămînt —
 Dar n'are nici o ușă. Par' că este
 De ênsuși Dumneșeu clădit' așî
 Să fie cel mai bun locaș de casnă.
 Dar iat' un om într'ênsa, stînd pe munți

De aur. Poate-î mort? El crapă ochii
Încet, și „apă!“ geme „dați-mi apă!“
Apoi, el întărit, de-o 'nghîțitură
Se clătină și-orbit de multa zare
De torții — și pune palma peste ochi,
Privind mirat în gîturul seî, că vede
Toiag și cruci și nourî de tămăie.

14.

„În numele lui Crist, tu cine ești?“
— „Sînt îndoiala!“ — „Tu? Vr'un Saracen
Ești tu, păgîn și hoț, care-ai ascuns
Averi de-ale creștinilor aicea.
Curînd pe roată-l puneți, ca să spue
Pe unde-a mai ascuns averi! Și-l faceți
Să-și lapede credința 'n zei și idoli,
Și pocăit spre Crist să se întoarcă“.
— „Cînd n'au putut amarele dureri
A vieții sbucînmate să me ducă
Spre Crist, nu va putea călăul vostru“.
Așu vorbi pe roată, 'n fierul roșu,
Erou-martir al îndoielii sale,
Cătînd pe Dumneșeu și adevărul.
Atunci, un singur vaet sforos
Eși din gura lui; și tremurări
Boltitele 'ncăperi, și-au înlemnit
Călăii. „Cređi în Dumneșeu? Vorbeșce!
Te 'ntreb din nou, ori ai să pieri în flacări.
— „Să pier? Nu pot să pier pe roata voastră,
Nu pot în flacări, nu, că eu sînt vecinic:
Ahasver“.

Și 'ngroziți îngălbeniră
Cu toții. „Ce? Me știți? Voi me cunoașceți?
Adusu-mă-a pe-aici grozavul nume
Samumul din pustiă? Voi me cunoașceți?
Părea c'ar fi vedînd pe Satan ênsuș,
Așu s'au dat în laturî toți. El rîse:
„O, viermî nebolnici, voi! O, ce cucernici!
Întîiu pe Crist l-ați chinuit, me ardeți
Pe mine-acum, în numele lui Crist!
Ah, nu e Dumneșeu, că dac' ar fi
De mult v'ar fi svêrlit în fund de Tartar!“
Se 'nalt' acum și pleacă; de pe deal
Îi flutură mantaua 'n vînt, cînd dînsul
Se 'ntource-o clipă ca să strige 'n vîi:
„Nu! Nu e Dumneșeu! Iehova nu-î!“

15.

Ce oameni sînt acestia cari de luni
Ved numai cer și apă? Proza lor
Brăzdează mările spre lumea-nouă,
Acolo sub catarg, proptit Ahasver
De naltul brađ, priveșce-adînc în apă
Cea vecinică la fel, pe care vîntul
O spumegă degeaba bicîuînd-o,

Căci ea 'n curînd s'așeadă 'n luciul ei
Și veselă se joacă 'n unde crețe.
Un om căđu 'n adînc și dispărû
Sub valuri, fără urmă. Multî periră
Topiți de-arșita multă. Ceialaltî
Tăcînd îi aruncară 'n sinul mării,
In vecinica uitare! Numai țara
Speranțelor o mai avea în gînd.

(Va urmă.)

G. Coșbuc.

De dincolo de mormînt.

(Urmare.)

Încetul cu încetul tinerețea începû să-î așede în
suflet temelia unei speranțe: prierșugul de altă
dată al lui Mariu, pentru ea, putea să reinvie...

În schimbul acestui simțimînt liniștit, ea eră
să-î dea cea mai înfocată iubire, până la adorare,
până la ori ce jertfă...

Greul eră să-l poată vedea macar odată, să-l
poată smulge măcar pentru cîteva clipe din atmos-
fera de durere și de regrete a locuinței lui.

Tatăl ei încercase de doue trei ori.

Mariu il întimpinase aproape cu aceleași cu-
vinte:

— Pentru ce? Ca să adun floile mîngăerii?
S'ar vesteji de cum le-aș culege. Ar fi o deșertă-
ciune, și m'aș căi amar că am căutat-o.

Numai din adîncul unei asemenea stări vedînd
lucrurile, Mariu negligase cu deseveșire partea de
dinafară a cultului seî: la mormîntul Nellei nu se
gîndise nici odată...

Pe cînd se plimbă inse, într'una din zilele a-
cestea de primăvară, prin grădină, privirea i se îndreptă
fără de voe spre uliță.

În clipa aceea trecea o biată femeie, pe cap cu
un bariz cernit, umblînd mersul celor ce lasă par'
că în urma lor o diră din suferința lor tăcută; în
mână ducea o coroană mică de „immortell“ vâpsite
albastru și roșu: aceea îi păruse, de sigur cea mai
frumoasă dintre cele ieftene și o cumpăruse pentru
vr'un mormînt iubit, ori pentru podoaba vr'unui
sieriû.

Mariu o privi lung...

În conștiința lui începea să se deștepte ideea
unei datorii neîmplinite: de luni de zile avea și el
un mormînt în care dormia o parte din ființa lui,
aceea care nu mai cugetă și nu mai putea suferi.

Cum eră oare mormîntul acela? În părăsire de
sigur. El nu se gîndise; iar Nelly nu-l avusese, în
viață, decît pe dînsul.

Pentru întîia oară se hotări dar să vadă mor-
mîntul Nellei și să ia măsuri apoi pentru ridicarea
unui monument.

Cînd porunci să i s'aducă birjă, servitoarea, o
bêtrînă care remăsese pe lângă casă, singura dintre
ceialaltî servitori de pe vremea vieții, — nu-și putû
crede urechilor.

— O birjă, repetă Mariu. Me duc să-î ved mormîntul.

Încă neîșindu-și din uimire, dar mulțămîtă, de

eum plecă Mariu, servitoarea se îmbrobodă și o șterse și ea, lăsând curtea în paza unui dulău.

Sgomotul orașului care, timp de atâtea luni, ajunsese numai amorțit până la Mariu, îl supără — Stradele pline de lume, în necurmatul du-te vino al trebuințelor vieții, îl miră par' că... Nu înțelegea pentru ce privirile trecătorilor se ațintiau atât de stăruiitor la densusul... Căldura soarelui care cădea drept asupra-i, curentele de aer ale străzilor, neîntreruptul curent al vieții omenești, începură pe nesimțite a-l face și pe densusul să se simtă om. Un ce nou, binefăcător, lucra asupra nervilor lui amorțiți, îi destindea, îi făcea să vibreze, ca pe niște coarde de vioară uitată de mult, spre care o mână meșteră le acordează repede — pentru a dice „cântecul vieții“...

Aproape uitase pentru ce se află pe drum și unde se ducea...

Un oftat lung îi sguduî peptul: la capătul acestui bine fisic ce-l cuprinsese, vedu mormântul pentru care se ducea, pe această cale a morților.

Ciudat i se părură inese când pătrunse în cimitir, căci nu-și putu aminti de o cam dată în care parte se află mormântul.

O vagă ocărnuire, după anume monumente, îl duse până la un loc... Se opri și începă a căută cu privire stăruiitoare un mormânt în stare de părăsire, cu o cruce simplă, ce-și aducea aminte, ca prin vis, că cioclii o înfigeau în țărina proaspăt grămădită, în ziua îngrozitoarei despărțiri.

De-odată privirea i se aținti asupra unei bolti din care părea că un inger iese, gata să sboare în adâncurile de sus. Amintirea i se limpedi; pe lângă această boltă trebuia să fie mormântul ei...

Privi d'aproape și remase uimit: o îngrăditură de merisor, câteva brazde mici de curând improspătate și pregătite pentru a primi răsăduri, margini deja înverzite de-o țarbă măruntă și deasă, — și numai în mijloc o orânduială de floricele albastre care alcătuiă un nume: „Nelly“...

Cine îngrijește oare în acest chip atât de simplu, dar înduioșător de delicat, locuința Nellei lui?...

O clipă numai i se ridică în minte, acest punct de întrebare, și o perde de lacrimi i se trase pe de înaintea ochilor lor, iar genunchii i se plecară...

O clipă încă, și furios isbucni din toată ființa lui ardătorul dor de aceea ce nu mai era, într'un hohot de plâns sfișietor.

De multe momente sta adâncit într'o contemplare dureroasă, rezemat de gardul de fier al monumentului vecin, — când se iviră în capătul aleii un bătrân și o copilă.

Neșciind cum să se apropie, pentru a nu turbură acel sfânt extas al unei dureri și iubiri ce supraviețuiau cu atâta statornicie, unei pierderi, — amândoi, stringându-și mâna într'o duioasă înțelegere, remaseră să privească tăcuți, cu priviri înlăcrimate.

De ici colo răsuna, în răstimpuri, plânsete care se înfigeau în tăcerea cimitirului ca niște junghiuri; din când în când glasuri depărtate, care păreau că se chiamă: pentru a se regăsi în marele pustiul al cetății adormiților de veci.

Rindunele treceau ca niște săgeți, în sbor repede; pe ici, colo, porumbei se înălțau în marea de lumină liniștită a cerului...

Și numai ciripitul vrăbiilor și săriturile lor ve sele pe ramurile ușor înmugurite, suflau o adiere de

viață peste această copleșitoare tristețe pornită din ideea de moarte.

III.

Valuri de verdeață se întind, ușor mișcându-se sub baterea vântului mângâietor, până în zarile depărtate ce par' că se îmbină cu steașa albaștrime a cerului.

E câmpul, — câmpul nesfârșit, care se pare neted de întins ce este, — pe de-asupra căruia gândirea plutește fără țintă și privirea se pierde fără să vadă în amănunt.

E câmpul, — pe nesimțite dulce odihnit al sufletului încărcat de vr'o obidă, — bătut de căldura soarelui vâratec, plin de aerul sănătos, pe care, nici jos nici sus, nimic nu-l îngrădește și nu-l strică.

În această nemărginire, ici colo străbătută de copaci, — străji ce stau liniștei de pază, — viața omenească pare adusă numai la cele două ființi, ce-și leagă umbrela pe-o cărare, între lanuri.

Paznicii nedeslipiți de pașii lor, li-s umbrele, și tovarăși răsăritori de pacnică veselie, ciocărlile care țigănesc din grâu și se due, se due, pe raza cântecului lor, în slava cerului.

Ea-și adăpostește chipul sub o umbrelă albă; el, sub o pălărie cu margini largi.

Pe chipul ei rîde mulțămirea cea mai curată, sub un aer copilăresc, vesel și încrădător; pe chipul lui visează melancolia și se încondeiază ușor umbrele unor regrete încă neadormite.

(Va urmă.)

N. RADULESCU-NIGER.

N o r...

*Se duce tinerețea și n'am gustat-o încă...
N'am nici un dor în suflet și nici o amintire
Și viața mea îmi pare o slabă licărire,
O undă rătăcită, ce tremură sub stîncă...
...Se duce tinerețea și n'am gustat-o încă.*

*În inimă-mi un cântec se stinge plin de jale,
E un suspin ce moare pe-o floare scuturată...
Din lumile visate o ceată ne'ndurată
Și rece ca pustiul mă-aduce noaptea 'n cale...
În inimă-mă un cântec se stinge plin de jale.*

*O, cît aș da acuma să ies la largul mării
Și piept să dau cu valul ce mândru-mă rîde 'n față,
Să ved pustiul ăsta schimbat în dimineată
Și-o nimfă să me poarte sub aripa visării...
O, cît aș da acuma să ies la largul mării.*

*Zadarnic caut în giuru-mă... nu ved nici o lumină
Care-ar putea să-mi deie un strop de mângăiere...
E nor acum pe cerul de vise efemere...
...Purtam odată 'n suflet o lume mai senină,
Acum nu-î nici o rază și nu-î nici o lumină.*

SÂN PETREANUL.

Aceeș soartă...

Imitație.*

În tăcere profundă domniă în toată clasa. În locul șgometului de altă-dată și a fetelor vesele de băieți, acum stau toți tăcuți, cu capetele în jos, ascultând observațiile severe ale profesorului.

Acești avea astăzi țaraș ziuă lui posomorită, atât de temută de băieți. Cu obraji aprinși și aplecat peste catedră vorbiă mănios elevilor. Apoi udându-și degetele începă să răsfoiască catalogul.

„Ionescu!”

Ionescu, un băiat sdravan, cu urechile mari și buzat, se sculă încet făcând un semn vecinului lui.

„Ei?”

„Deosebiri de obicei done feluri”..

Acți șovai, dar de odată începă a spune lecția repede, cântând puțin pe nas. Cel din fața lui își atârșase gramatica în spate, astfel că Ionescu citia lecția.

Profesorul îl întrerupse, scoborând cu greutate treptele catedrei. Cel cu cartea în spate vră să dispară repede sub bancă, dar nu-și merse. Violența eră în sfârșit descoperită. Acum se descărcă toată furtuna din sufletul profesorului în cuvinte aspre, amenințătoare. În urmă își relă examinare cu o voce tremurătoare de iritație.

Un fel de neliniște îi stăpăniă pe toți. Cu pași rari măsura profesorul clasa în sus și în jos înaintea băncilor tăcute. Număi câte odată mototolirea vre unei hărții sau poenitura lemnelor din sobă îi făcea să tresară speriați.

„Mirinescu!”

Speriat sări acesta în picioare în fața examina-

torului a cărui respirație găfăitoare îi atingeă obrazul.

Mirinescu eră un băiat frumos, simplu îmbrăcat, cu o față ovală, buzele strins lipite și niște ochi câprii cu cari privia încureat la profesor. Începă:

„Verbul de conjugarea a doua e...”

Acți vocea îi se pierdă într'un murmur neînțeles.

Cađă rușinat pe scaun, cu ochii pierduți...

Cum s'a întemplat aceasta? De ce în momentul necesar devenia ca paralisat, fără a putea spune ceva. Dar ieri știuse această acasă, pe de rost, fără nici o greșală... Eră deci în adevăr un fel de „nătălfeată” cum îi dicea mama lui „și nici odată nu o să fie ceva de el”.

Ionescu, da, el știeă totdeauna ce să faci. Inse el cu toate se siliă și învătă toate, rar putea să arate ce știe. Intotdeauna rămănea el mai pe jos, intotdeauna.

Clopotul școalei îl trezi din visare. Sună de recreație. De odată ușa fu trântită cu putere de un elev dintr'o altă clasă, care trecea tocmai pe acolo. și care la vederea profesorului o luă la fugă. Profesorul care nu suferia astfel de glume își luă repede pălăria și bastonul și alergă să prindă pe vinovat.

Catalogul remase deschis pe bancă. Băieții vorbiau între ei despre nenorocoasa examinare de astăzi, de mult nu li se întemplase licenilor

aceasta. Zărind catalogul, se repeziră toți spre el și începă a-l trage toți din toate părțile.

Mirinescu se retrase în banca lui, gânditor. Ionescu, cu picioarele întinse, se indeletniciă a scutură zăpada după pervazul din afară al ferestrei. Deodată sări drept în sus și înaintă hotărît, făcându-și loc cu coatele, și luând catalogul îl asvărli cu toată puterea afară până în mijlocul grădinei unde se pierdă în zăpadă.

Maria și micul Isus.

* După Paul Wertheimer.

„Și acum cine va spune ceva, o să aibă a face cu mine!”

Toți îi răspunseră cu chiote de bucurie.

Ușa se deschise iar cu putere. Profesorul intră și se uită repede în toate părțile. De-odată cu glasul răgușit de mânie strigă lui Mirinescu.

„Am lăsat catalogul aci, pe banca dtale. Dta ești responsabil. Cine l-a luat? Ionescu poate?”

Bănuiala cădea mai întotdeauna pe Ionescu.

În sufletul lui Mirinescu se petrecea o scenă de nedescris. Își luase în gând, ca minciuna să nu vie nici odată pe buzele lui. Lupta între adevăr și colegialitate eră teribilă. Tăc.

„Nu vrei să spui? Bine. Îți las timp de gândit până la începutul lecțiunii...” și profesorul ieși.

Toți îl încongiurară.

„Ce ai de gând să faci?”

„Să se numească singur” răspuse el.

„Nu are simțul de colegialitate” răcni Ionescu, „și asta fiind că tatăl lui e boer și al meu e meșteșugar”.

„Asta e o mojiție” strigară ceilalți și-l amenințară cari cu liniile cari cu pumnii.

Cu mare greutate își făcî loc până la ușe. Ieși în coridor. Aci se mai liniști.

„Fără simț de colegialitate” așa-i spuseră. Zimbi fără voce. Dar ce-i păasă lui de acești colegi! Dar îi ură, căci pentru ei trebuie să-și calce pe conștiință, să mintă. Inse nu va face aceasta nici odată!

Prin coridor, băeții stau părechî, părechî rezimați de zid.

Buis. Buis. Clopotul sună. Băeții intră în clasă. Ionescu trecu pe lângă el și-i șopti rugător: „Să nu spui nimic, auđi!” Acum se rugă.

Directorul apărî și începî interogatoriul. Nici unul din elevi nu spuse nimic. Îi veni și lui rëndul.

„Nu te credeam capabil de astfel de faptă. Cine a făcut-o. Poate Ionescu?”

O voce interioară par că-i strigă: „vorbeșce, spune”. Toți așteptău ținându-ș rösufierea. Se uită pe rënd la toți, la toți aceștia cu cari își petrecea zilele, și ale căror fete le cunoșcea atât de bine, apoi totul îi apărî într'o ceață deasă, în care vedü numai ochii scânteetori ai profesorului.

Prin tăcerea dtale te recunoșci singur făptuitor. Vei trage deci umările. Remâne pe mäne.”

Când sună de ieșire, pe buzele tuturor eră numele lui Mirinescu.

„Vivat! vivat! Ești un băiat de treabă” îi strigă Ionescu când îl vedü scoborînd scările. „Fă cînste, zeu!”

„Ține!” și Mirinescu puse zîmbind disprețuitor, un franc în mäne mare și cu unghile murdare a lui Ionescu. Apoi o luă înainte, rătăcind pe străđi.

Se opri într'o stradă tăcută, înaintea unei case mari și frumoase. Intră în curte și remase șovăind la scară, unde strălucia în litere aurite scrise pe o tablă neagră numele: E. Mirinescu.

Eraü, după cum se temuse, toți adunați la masă. Intră în sufrageria semiobscură. Umbra a doue bufeturi mari, încărcate cu argintării, cădea pe covorul pestriț. Soba de teracotă verde, cu ușa deschisă, răspândia o lumină ciudaă pe un „Apus de Soare” din părete, o copie după un tablou celebru din Luvru.

Împregiurul mesei ședea domnul Mirinescu, nevasta lui și guvernanta engleză cu copiii cei mai mici. Unii suflău în farfuria cu supă, alții numai o

vënturaü cu lingura. Domnul, cufundat în gânduri, o lăsă liniștit să se recească, doamna suflă mănioasă, copiilor le fripsese limba.

Domnul Mirinescu, un bărbat ca de vre-o 40 de ani, de statură potrivită, slăbănog, cu un obraz fin, delicat, cu privirea tristă. Purtă o barba „a la Daudet”, cu guler întors și o cravată în formă de funtă. Eră o natură „necorectă” — după cum i dicea nevasta sa — care nu se sinchisiă de modă, și care trebuia fără voce să se conforme rolului de om de societate.

Doamna Mirinescu, o femeie înaltă, plină, cu trăsături marcante, un nas energic și barbia ascuțită, eră stăpânul casei, ea poruncia.

Eră un contrast ciudat între ceilalți copii, vioi, vorbăreți, semănând mamei lor, și Aurel atât de tăcut.

Îl așteptaseră, dar vedënd că nu vine, mâncaü fără el. Când intră, mama lui îl primi mănioasă, cu vorbe aspre, guvernanta își făcü observațiile ei, până și copiii începură a strigă.

Aurel remase în ușe, zăpăcit de toată gălăgia asta. Dl Mirinescu îi luă partea dicënd că poate a întârziat din cauza lecțiunilor. Urmară noue întrebări și observațiuni din partea doamnei, și ca să se isprăvească sgomotul, Aurel spuse că au avut mult de lucru, ceea ce l-a făcut să întârzie. Deci o nouă minciună din parte-i, pentru care roși.

După masă, domnul vru să se retragă în bibliotecă spre a-ș face preparativele pentru ședință, dar doamna spuse că are visite de făcut și el trebuie să o acompanieze. „Da, da, trebuie să te duci” strigară copiii, până și guvernanta își dădö opinia. Copleșit de noue argumente, trebui să se supună. Aurel, drept pedeapsă, nu avü voce a ieși din casa.

În sfêșit singur!... Străbätü toate odăile, salonul, în care domniă par că spiritul supëracios al mamei lui, și ajunse în odaca lui de lucru, pe care o ură atâta, fiind că trebuia să fie la un loc cu ceilalți copii. Cu câtă bucurie ar fi vrut să aibă o odăiță a lui, numai a lui, fie cât de mica.

Se aședă la masă înaintea ferestrei și începü să desemneze, ocupația lui cea mai plăcută. Parăsi înse repede desemnul și luând o carte, rösfoi puțin în ea, apoi o aruncă la o parte. O neliniște îl cuprinse și o luă farăș razna prin odă. Ajunse la biblioteca tatălui seü, o cameră lungă și îngustă, părețü plin cu dulapuri de cărți beletristice și de etică.

Sertarul biroului eră deschis și se zăria o carte legată în piele. Eră „Jurnalul” domnului Mirinescu.

Înaintea biroului se află fotoliul, pe care sta tatăl seü și el alături pe un scaun, ascultă poveștile serioase pe cari i le da.

Ceva par că-l atrăgea spre „jurnal”. Se aședă în fotoliü și luă cartea în mäne. Voiă să se uite numai la titlu. Dar ochii îi rëmăseră pironiți pe rënduri și începü a citi, a citi mereü cu läcomie.

Eră tragedia vieții domnului Mirinescu, pe care o scrisese spre a-ș mai liniști puțin sufletul lui atât de încercat. Se cunoșcea din scrierea lui o natură superioară, cu totul altfel decât a celorlalți.

Eră dintr'o familie veche boierească și voise să devie artist. Simțea un impuls spre artă, ori care ar fi fost ea, fără a dori funcțiuni înalte și onoruri. Eră diletant în toate, aci îl atrăgea o artă, aci alta, nu putea să se hotărească la nici una. Îi lipsia energia. Fu silit să se supue cerințelor familiei și să

se decidă a face o așa disă „partidă bună“. Averele lor eră risipită, nu le mai rămăsese aproape nimic. El, cel mai mare, trebuia să dea casei strălucirea de odinioară. Cu toată opunerea lui de la început, la urmă cedă. Se vedu însurat, fără să știe cum.

Această femeie înaltă și robustă știu să-și bată joc atât de bine de iubirea lui pentru artă, încât o părăsi pentru totdeauna. Ea iubi altele, ei îi plăcea să vadă în ficare zi numele Mirinescu publicat cu litere groase, in jurnale. Inse cu firea lui lipsită de energie, îl vedea când într'o partidă când in cealaltă. Mergea la club din obișnuință, se retrăgea într'un colț și citia. Discuțiile inflăcărute și sgomotul îl plietisiau.

Acasă, doamna poruncia. El nu putea să-și dea opinia la nimic. Nici în educația copiilor, aranjamentul casei, nici măcar la persoana lui. Doamna eră totul.

Aurel citi până la sfârșit „jurnalul“ din care înțelese numai pe jumătate. Il puse cu frică la loc și închise sertarul. Vedu fotografia tatălui său, o luă și o sărută. Se uită cu atențiune la ea și apropiindu-se de fereastră, scoase din busunar o oglindă mică și încep să examineze fața lui cu fotografia. Ce asemănare! Ca un fulger i trecu prin minte soarta care-l aștepta. Căci semăna și sufletește atât de mult cu tatăl său. De aceea mințiă, eră laș, căci i lipsia energia. Se vedea în gând și el cu o casă mare, o femeie reutacioasă, cu dușmani ca Ionescu și ceialalți colegi.

Cu fața lipită de fereastră, dus pe gânduri, îl găsi domnul Mirinescu. Il atrase binișor la piept și mângâindu-i obrazii, îi dișe:

„Plângi fiind că ai mințit, băiatul tatei? Dar a trebuit să minți fiind că te-ai silit. Curagiu, copile! Intrebuințează și tu pumnii. Nu lăsa să te calee în picioare“.

Amândoi se cutremurară, căci le trecu acelaș gând. Tatăl vedu asemănarea cea mare între el și fiul lui iubit și știea ce-l așteaptă, iar copilul simțiea durerea tatălui său.

Și plângend i se aruncă in brațe ...

Martie 1900.

LIA MĂGURA.

De-î mort dracul l-a luat.

(Anecdotă populară.)

În puterea nopții popa:
De-un țigan fu deșteptat,
Dicendu-i să vină 'ndată,
Că Danciu, bătrănu-i lată,
De la căreimă sosind beat,
E bolnav și zace 'n pat,
Tot cerend în gura mare
Grijanie de mâncare,
Și de beut spovedit.
Popa iute s'a gătit,
Și fu gata de plecat,
Întei inse a 'ntrebat:
Ce vrea? . . . Iar Danciu response:
— „Vreați, părinte, ca să vii
Pân' la noi acuma 'ndată
Să-î dai ce veți șei, părinte:
Beuturi, mănăcări del' sfinte,

Că vrënd el acum să moară,
Vrăcii de-estea cere doară.
— „Bine, bine; dișe popa,
Dar ia spune-mi, fătul meu,
Tie pare-ți sau nu reu
După Danciu, tatăl tei?
— Cum de nu, deți, părintele! . . .
Pare-mi pécatele mele
Și tot ce am; tot aș da,
Dacă laș pute scula.
— De-î așa, așa să fie;
Dar ce dai? . . . Nu cîoară mie;
Ci bunului Dumnezeu;
De-o da ca să mai trăiască
Încă cinci ani tatăl tei?
— Ce să-î dai? . . . Mai știu și eu . . .
Ia i-oî da și lui acelea
Doue sute de arginți.
— Fie!“ Popa îi response,
Eu trimit unul din sfinți
La Dumnezeu; iar tu du-te
Și te 'ntoarce cât mai iute
Cu banii și pune-î coalca!“
Și popa i-a arătat
Un loc, și l-a învêtat
Când s'o 'ntoarce ce să facă.
Țiganu 'ntr'o fug' aleargă,
Și s'a 'ntors tot într'o fugă,
Cu toți banii într'o pungă,
Și în locul arătat
I-a pus, și apoi a strigat,
Cum fusese învêtat:
— „Doamne, Doamne, am venit! . . .“
Iară popa, stând pitit
În turn, cu glăsul schimbat
Pe țigan l-a întrebat:
— „Cine e? . . . Și ce poștești?
— „Sunt Danciu și aș vrea,
Dacă cumva s'ar putea,
Tatii tu să dăruiești
De trăit 'ncă cinci ani,
Și-ți dai o pungă cu banii! . . .
— „Fie, fie; popa dișe;
Fie precum dorești tu
Și-acum acasă te du.
Că afli pe tatăl tei
Sănătos, cum sunt și eu! . . .“
Danciu iute a plecat
De-a dreptu-acasă prin sat;
După ce 'ntei a lăsat
Punga, unde-î arătase
Popa. Și-ajungend acasă
S'a ciudit și s'a 'ntristat,
Căci pe Danciu l-a aflat
Mort în pat și inlemnit . . .
Din nou cîoara s'a 'nceiudit,
Iar pe urmă a grăit
Necăjit și supêrat:
„— De-î mort, dracul l-a luat;
Căci doară cu Dumnezeu
Me 'nțelesei acum eu.
Și el tati-a dăruit
Încă cinci ani de, trăit.“

I. ENCESCU.

SALON.

Fantasia . . . bucureșceană.

E o zi posomorita de primăvară; dar e zi de serbatoare .. mare repaus dominical.

Ai observat dumneata, cititorule, câte progrese a făcut opinia noastră publică de când avem legea repausului dominical?

E zi de serbatoare ..

Pe stradele principale e o mișcare febrilă neobișnuită.

Mulțimea circulă cu mare greutate; grupuri se aglomerează la răspântii, unde discută ferbinte; toată lumea e cuprinsă de nervozitate ..

Miroase în aer, nu, după expresia clasică, a iarba de pușcă, — din norocire, moravurile poporului nostru sunt mai blânde decât ale altor popoare, mai civilizate chiar, — miroase a... ghionțiuială.

Dar ce e? De ce fierbe lumea?

Se face o manifestație poporală monstră în contra guvernului, care vrea să treacă prin camere *à la vapeur* legea pentru înființarea „Monopolului beuturilor spirtoase!”

De când ne bucurăm de binefacerile regimului parlamentar, n'a trecut această țară printr'o agitație mai grozavă.

Drept să spun: să merg la manifestație, n'am curaj, fiind că am aflat că guvernul este hotărât să reprime cu toată energia mișcarea poporală, și n'am poftă să-mi stric vreun os pentru o simplă curiositate de gură-cască.

Pe stradă să me plimb, e foarte frig; și afară de a sta, te pomenești că me incurc în vreo discuție și-mi capăt beleaua .. Cine știe dacă nemeresc să me adresez în mulțime cuiva de aceeaș părere cu mine! și 'n astfel de împregiurări, un om ca mine, care nu înțelege mândria eroismului civic, trebuie ori să discute cu oamenii de aceeași părere, ori și mai bine să n'aibă nici o părere.

Dar dacă n'ai nici o părere, în astfel de împregiurări, când mai toată lumea are o părere, ești în primejdie să superi pe ori cine are una.

E mai bine așa dar să me ratrăg discret într'un colț și să tac.

Întru într'o berărie și aștept să pice din moment în moment ediția de seara a ziarelor politice .. Sânt tare nerăbdător să aflu ce a fost la manifestație.

E lume destulă și 'n berărie. Un cunoscut mi se așază alături.

— Ei ce zici?

— Ce să zic? răspund eu .. Bine.

— Cum bine? Asta e bine?

— De! zic; știu și eu?

— Cum, știu și eu? Dacă dumneata, cetățean care te pretinzi ..

— Ba, zic, pardon, nu me pretinzi deloc.

— Nu e vorba că te pretinzi, dar ești; ești un om, care va să zică, mai instruit, și ai datoria, me

înțelegi; fiind că dacă unul ca dumneata stă indiferent și nu se interesează, atunci să-mi dai voce să-ți spui ..

— Nene, zic eu ..

— Ce, nene! .. Aoleu! Vai de biata țara asta! O să ajungă reu, domnule! o să ajungă reu! fiind că nu mai este patriotism și totul se vinde, și sânt oameni, me 'nțelegi, cari ar merită ..

Și omul meu ridică tonul așa de tare încât toată lumea dimpregiur își întoarce privirile către masa noastră .. Eu aplec ochii și cu tonal foarte blajin:

— Să me crezi că și pe mine ..

El ridicând tonul și mai sus:

— Ce, și pe dumneata? .. Când vine, me 'nțelegi, un guvern ca bandiții, fiind că n'are cine să-l oprească de a lovi în tot ce e mai scump, pentru care nu mai există nici o apărare, fiind că tăcem toți, și eu și dumneata și dumnealor (arată pe cei de la mesele apropiate) ca niște lași, fără nimica sacru, me 'nțelegi! firește că are să-și bată joc de poporul întreg .. A! dar nu mai merge! Poți dumneatale, me 'nțelegi, să zîmbești și să ridici din umeri, par' că ai fi străin, nu ..

— Da nu ridici din umeri, domnule! nu zîmbese, domnule; me iartă!

— Țal! ..

— Lasă, zic, plătesc eu ..

— Mersi! Las' că avem și noi cu ce plăti atâta lucru! .. Nu ne-a jupuit până acum de tot guvernul bandiților dumneavoastră!

— Al meu? guvernul meu? ..

— Las' că șcim noi .. Țal!!! surdule!

Plătește și pleacă foarte necăjit.

Nu mai vin gazetele ..

N'apuc să-mi aduc aminte de gazete, și iată o altă cunoștință se apropie și-mi cere să-i permit a sta lângă mine ..

— Ei?

— Ei? repet eu.

— Ți place ce fac miserabilii?

— Care miserabili?

— Ei, care miserabili! derbedei! bandiții, care socotesc că, dacă se strîng două trei sute, beți, gata pe scandal .. Oamenii disperați, domnule, care pentru un pisoii omoară pe tat'seu .. Dar astădată li s'a 'nfundat .. Auzi dumneata! În carne vie are să tragă! în carne vie!

— De, nene! zic eu ..

— Dar adicăte, ce poftiți, dumneavoastră? adicăte, cum o ești o ceată de dalcauci, de haimanale de-ale dumneavoastră în uliță cu reteveiu, guvernul ..

— Iartă-me, zic; înțeleg să combați pe haimanale, dar să susții că sânt ale mele .. me iartă ..

— Ce să te iert! .. Dumneavoastră, oameni inteligenți, sînteți de vină, fiind că stați indiferenți. Ia să fi mers dumneata cu mine și cu dumnealor toți (arată pe cei de la celelalte mese dimpregiur) să fi mers ca niște cetățeni convinși, să facem și noi o manifestație .. Dar nu! Noi stăm ca blegii în cafenele și 'n berării, și 'n cluburi, și lăsăm pe toți apelpisiții, care ard să puie iar mâna pe slujbușoare, ca să-și facă de cap și să răstoarne sub felurite pretexte ..

— Nene, zic, t'ei supără, nu t'ei supără, eu în politică, nu m'amestec, pentru că ..

— Pentru că?

— Pentru că... mi-e frică...

Frică?... bravo!

Și omul meu începe să riță:

— Atunci, dă-mi voce să-ți spun, adicăte, că ești o mangafă...

— Sunt funcționar, domnule...

— Toemai de-aia! trebuie să aperi guvernul...

— Da ce? zice eă, cam plictisit -- guvernul n'are altă apărare decât pe un conțepist ca mine?..

— Omul meu îmi dă cu tifla, se scoală și pleacă grabit, fără să-și plătească halbele, pe cari le-a beut una după alta... Las' că i le plătește eă! și nu-mi pare reu: mai puțin costă două halbe decât crudele-i lecțiuni de civism...

Dar iată sosește un băiat cu gazetele. Lumea i le smulge.

Iau și eă două: una guvernamentală și una oposantă.

Sunt om care iubese adevărul și fiindcă-l iubese, știu să-l caut. De mult mi-am făcut rețeta cu care, în materie politică, îl poți obține aproape exact.

De exemplu...

Gazeta opoziției zice: „... la această întrunire a noastră, alergaseră peste 6000 de cetățeni, tot ce are Capitala mai distins ca profesiuni libere, comerțianți, proprietari șel...”

Gazeta guvernului zice: „... la această întrunire a lor, d'abiă se putuseră adună în silă vreo 300 de destrăbălați, derbedei, haimanale...”

— Atunci, zice eă, au fost la acea întrunire 3000 și ceva de oameni, fel-de-fel, și mai așa și mai așa.

Pe când deschid gazeta guvernamentală, să me uit la ultimele informațiuni asupra scandalului, iată eă, intrând pe ușa din dos, vine la masa mea un domn ca de vreo trei-zeci și cinci de ani și mai bine, cu o barbă neagră foarte bogată, însoțit de un tinerel ca de vre-o paisprezece ani -- probabil fiu-seu.

Amândoi, tatăl și fiul, se așață „sans façon” la masa mea și tatăl, foarte răgușit, îmi zice cu ton de aspră imputare:

— Ce citeșci porcăria aia, dle?

— Pardon, zice eă...

Dar până să-î mai zice ceva tatălui, fiul îmi smulge gazeta, o rupe și o asvêrle sub picioare...

— Domnilor! vreaă să zice eă...

— Ce, domnilor? țipă băiatul... Credeți că n'aveți să plătiți infamia?...?

— Ce infamie, domnule?

— O să ve arătăm noi dumneavoastră, tuturor, care ve solidarisați cu regimul banditesc...

— Cu regimul monopolurilor! adăogă tatăl răgușit.

Înțelegând că un tată așa de răgușit n'ar putea fi nici odată pentru monopolul beăturilor spirtoase, zice:

— Me iertați, domnilor, cu cine am, me rog, onoarea?

— Cu studenți! strigă băiatul!

— Bine, dumneata, se vede... dar tata dumneata...

— Care tată?

— Dumnealui! și arăt pe omul cu barbă.

— Nu-î sunt tată, domnule, strigă omul răgușit...

— ?... fac eă.

— ...Suntem camaradi...

— Camarađi!! strig eă. Camarađi? și încep să rid...

— Domnule! strigă barbosul. Nu-ți permit să insulti tinerimea universitară!

Eă chem de grabă chelnerul, plătește iute și plec, după ce salut frumos pe cei doi tineri camaradi.

CARAGIALI.

Ilustrațiile noastre.

Na și ție. Iubirea între frate și soră e din cele mai delicate. A privi aceasta manifestăție, este un ce încântător. Totdauna cel mai mare iubeșce mai călduros pe cel mai mic. Asemenea moment ne presintă și ilustrația noastră. Mama s'a dus la câmp cu fetica și cu băețelul ei. Acolo li se ofer miș de desfătări. Băiatul înse, mai mare, le observă mai curând decât sora mică. El a găsit niște poame. Culege cu plăcere din ele, dar nu uită să ofere și surorii: Na și ție.

Maria și micul Isus. Pictorii tuturor timpurilor ș-au ales cu plăcere subiectele din viața Mântuitorului nostru Isus Christos. O astfel de inspirație este și tabloul din nr. acesta, Maria cu micul Isus. Maria cu evlavia evangelică pe față, face o impresie înălțătoare și dă întregului tablou o înfațisare sfântă.

LITERATURĂ.

Academia Română ș-a publicat într'un tablou organizația votată în sesiunea generală trecută, despre care am dat informațiuni detaiate în numerele din urmă. Totodată ea a statorit ședințele ordinare în anul 1900—1901. Prima ședință săptămânală ș'a ținut vineri în 21 aprilie (+ maiu) și se vor continua până 'n 14/27 iulie. Atunci vor începe vacanțele de vară, care vor ține până la 15/28 august. La Crăciun vor fi vacanțe de două săptămâni. Sesiunea generală în 1901 se va deschide la 27 februarie (12 martie.)

Noul anuar al universității din Iași. Anuarul acesta apărut de curând, se deosibeșce de publicațiile similare anterioare prin faptul că în el se oglindeșce toată activitatea culturală a acelei universități. Rectorul actual dl Xenopol a avut nimerita idee de a expune lucrările tuturor profesorilor în afară de cursuri. Din 10 profesori la drept, 3 au publicat 9 lucrări științifice mari și mici. Din 10 profesori la facultatea de litere 6 au publicat 25 scrieri. Din 12 profesori de la facultatea de științe 8 au publicat sau au studiat 17 chestiuni științifice și din 15 profesori de la facultatea de medicină 11 au publicat 93 de studii sau observațiuni medicale. În afară de acestea societățile universitare: Solidaritatea, Carmen Sylva și Societatea universitară română au ținut o serie de conferințe, între cari mai multe în contra alcoolismului. În afară de această materie nouă, anuarul mai conține cronică anului, lista corpului didactic și cea a studenților în număr de 548 din cari 458 români și 90 evrei.

Două scrieri pentru popor. În editura librăriei Ciurecu în Brașov au apărut: Cântecul lui Adam că

Pau scos din raiu. Si alte versuri frumoase, păstrate din bătrani și acum înteaș-data date la tipar". — „Infocata și nenorocita dragoste a lui Filarot și Antusei. O povestire foarte frumoasă în versuri păstrată din bătrani". Manuscriptul original al ambelor se află la Academia Română din București, dăruita de editorul.

În atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul de 26 martie 1900 nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă, pentru clasele III și IV de Vasile Goldiș prof. gimn." În legătură cu aceasta anunțăm pe domni învățători, că tocmai acum a eșit de sub tipar și partea a doua din geografia dlui Vasile Goldiș. Ambele părți se pot procura de la librăria editoare Ciurcu Brașov, precum și de la toate librăriile din patrie.

Istorie biblice. În editura tipografiei și librăriei diecesane din Caransebeș a apărut, sub titlul „Istorie biblice" o Carte de religie pentru școlile populare, cu adausurile: *a*, Despre sfânta scriptură; *b*, Rugăciuni: de dimineața, înainte de masă, după masă, de seară; *c*, Simbolul credinței. Lucrarea este aprobată de consistoriile gr. or. române din Arad, Caransebeș și Oradea-mare. Ediția III.

Monitorul intereselor petrolifere. A apărut în București o nouă revistă bilunară: „Moniteur des intérêts pétrolifères roumains," în limba română și franceză, sub direcțiunea dlui Nicolae Mancaș. Noua revistă își propune „să apere interesele petrolifere românești dacă sunt atacate, să le pună în relief, să concureze pentru a le face să triumfeze."

Biblioteca bunului econom. Reuniunea economică din Orăștie, care înființată nu de mult, a și început să lucreze cu mare zel, a decis să scoată în cărticele deosebite, retipărite din foaia sa „Bunul Econom", scrierile economice mai valoroase. Aceste vor apăre sub titlul „Biblioteca bunului econom" și se vor vinde ieftin.

Atheneul român din Dorohoiu. A apărut la Botoșani și ni s'a trimis broșura: Discurs rostit în ziua de 27 februarie 1900, cu ocaziunea inagurării Atheneului Român din Dorohoiu, de G. Burghel, vicepreședinte al Atheneului.

Ziaristic. Dl T. V. Păcățianu a fost numit de către direcțiunea institutului „Tipografia" din Sibiu, conducător al ziarului „Tribuna". — „Deșteptarea" foaie populară din Bucovina, care pân' acuma apărea de două ori pe lună, în viitor va apare în fiecare duminică, sub conducerea dlui Atanasie German.

MUSICĂ.

Concertul dsoarei Onoria Popovici la București. Joi la 3 maii n., dsoara Onoria Popovici a dat la Atheneul Român din București concertul său anunțat încă din luna trecută. Concertul a reușit deplin, afirmându-se o artistă de forță, având voce frumoasă, școală solidă și farmecul care electrizează. Dsoara Popovici, serie „Timpul" are o voce de soprano foarte întinsă, frumoasă cu deosebire în registrele de jos, bine timbrată și de o foarte mare dulceață. Dsa po-

sedă apoi și tehnica musicală, grație unor studii serioase, cântă cu siguranță și învinge cele mai mari dificultăți de execuțiune. Grație acestor calități, toate bucățile din care se alcătuiseră programul au plăcut foarte mult publicului de la Ateneu, care a recompensat pe artistă cu aplauze și numeroase rechemări. Cu deosebire a fost aplaudată aria din „Alceste" de Gluck, cântată cu un stil și cu o autoritate remarcabile, aria din „Norma" și o prea frumoasă romanță românească.

Pentru studii de muzică bisericească. Comisiunea școlară a sinodului arhidiecesan din Sibiu, prin raportorul său dl Virgil Onițiu, a propus ca consistoriul să fie îndrumat a destina dintre stipendiile, ce le are la dispoziție, un stipendiu de 500 fl. pentru un tiner cu aptitudini potrivite, care să facă studii speciale de cântări bisericești ortodoxe în țările ortodoxe. Sinodul a primit propunerea.

Căntece soldatești. Dl V. V. Hansmann, magistrul de capelă mitropolitan, profesor de muzică și de cânt în școlile medii ale statului și în școala de cașetă a infanteriei, a început să publice în Bielitz (Österr.-Schlesien) căntecele privitoare la viața militară ale tuturor popoarelor din monarhia Austro-ungară. Publicațiunea are titlul: „Das Soldatenlied in der österreichisch-ungarischen Armee". Toate sunt scrise pentru o voce cu acompaniari de pian: de debut textul în limba originală, apoi în traducere germană. În broșura primă gasim între piesele germane, maghiare, boheme, poloneze, croate, slovene, italiene, rutene, slovace și bosniace — și una românească, aceasta înse („Îți aduci aminte") nu este cântec militar. Sperăm că în broșurele viitoare și căntecele noastre soldatești vor fi mai bine reprezentate. Dl Nic. Firu, învățator gr. or. în Oradea-mare, punându-se în legătură cu editorul, i-a și trimis câteva melodii românești cu text. Colaboratorii de pân' acuma ai dlui Hansmann, pentru căntecele românești, sunt: Elia Caransu profesor la gimnaziul de stat din Radautz, Traian Cosma sergent în regimentul de infanterie nr. 37 în Livno, Vasile Sala învățator gr. or. român în Vașcoi și Michail Sbobodjan cancelist judecătoresc în Bială.

Concertul dlui Dim. Popovici. celebrul bariton wagnerian, care ar fi trebuit să se dea sâmbăta trecută la București, nu s'a dat și nici nu se va ține

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Vicariul Pușcariu — arhieru titular. Sinodul arhidiecesan din Sibiu, într-una din ședințele sale ținute în săptămâna trecută, în urma raportului consistoriului arhidiecesan, a consimțit cu înaintarea arhimandritului-vicar arhieriscopesc dr. Ilarion Pușcariu la treapta arhieriei și pentru acest cas i-a îmbunătățit dotațiunea anuală cu un adaus personal de 1200 coroane la an, drept resplată pentru serviciile făcute bisericești de un lung șir de ani cu credință și devotament.

Noul vicar gr. or. în Oradea-mare. Sinodul eparchial din Arad a ales în ședința sa din 5 maii vicar episcopesc al consistoriului gr. or. din Oradea-mare pe protosincelul Vasile Mangra, cu trei-zeci de voturi, două-zeci de buletine fiind albe.

Catedrala din Sibiu. Sinodul arhidiecesan din Sibiu s'a ocupat și de chestiunea locului unde să se

clădească noua catedrală. După discuție mai lungă, s'a decis ca aceea să se zidească în strada Măcelarilor, unde se afla biserica de acum și casele parohiale și ale arhidiecesei, care să se demoleze.

Senatul școlar și epitropesc al conistoriului din Sibiu s'a compus astfel: În senatul școlar: Vasile Damian, Vasile Voina, dr. Elie Cristea, dr. Ioan Mihu, dr. Daniil P. Barcianu, dr. Liviu Lemény, Virgil Onițiu, Arseniu Vlaicu, Mihail Cîrlea, iar senatul epitropesc: Nicolau Ivan, Ioan Droc, Galacteon Săgău, Petru Pipos, Părtenu Cosma, Ioan de Preda, dr. Nicolau Vecerdea, Pantaleon Lucuța, Ștefan Stroia. Pentru postul de referent școlar, sinodul a autorizat conistoriul să substituie pe cineva până la sesiunea viitoare.

Consistoriile eparchiei Aradului s'a compus în sinodul trecut astfel: *Consistoriul din Arad. a.* Senatul bisericesc. Vasile Mangra, dr. Ioan Trailescu și Gherasim Sêrb. *b.* Senatul școlar. Asesor ordinar: Romul Gîrogariu. Asesori onorari: Ioan Petran, Traian Vațian, Augustin Beles, Adam Rosa, Paul Rotariu, dr. Nestor Oprean, Augustin Boțoc, Ștefan Antonescu, Aurel Petrovici, George Feier și Georgiu Lazaru. *c.* Senatul epitropesc. Asesor ordinar: Gerasim Sêrb, (Pil.) Asesori onorari: Dionisiu Popovici, Paul Tempea, Iancu Ștefanuț, Vasile Olariu, dr. Nicolae Oncu, Emanuil Ungurean, Georgiu Purcariu, dr. Ioan Suciu, Petru Truța, Sava Raicu, Ioan Moldovan. — *Consistoriul din Oradea-mare a.* Senatul bisericesc. Vasile Papp din Topa, Andrei Horvat. *b.* Senatul școlar. Ioan Teorean, Ștefan Domocoș, Georgiu Dudulescu, Teodor Lazar, Nicolau Zigre, dr. Florian Duma, dr. Atanasiu Marienescu, Paul Gavrielete, dr. Nicolae Popovici. *c.* Senatul epitropesc. Petru Ciuhand, Mochiu Vancea, Iosif Moldovan, Dimitrie Negrean, Nicolau Papp, Paul Făssie, Paul Papp, Ioan Glițe, dr. Iustin Papp.

Consistoriul din Caransebeș s'a restaurat pe cei trei ani urmatori așa: 1. În senatul bisericesc, asesor onorar: dr. Traian Badescu. 2. În senatul școlar: Asesor referent (vacant). Asesori onorari: Andrei Ghidiu, George Gaspar, Mihail Juica, George Pepa, Ilie Curescu, Patriciu Drăgălina, Titu Hațeg, Ioan Mareu, George Martinescu, Ioan Nedeleu. 3. În senatul epitropesc, asesor ordinar: Traian Barzu. Asesori onorari: T. Cioloca, Spiridon Șandru, dr. Petru Barbu, Ioan Pinciu, T. cav. de Seracin, Al. Stancovici, Const. Burdea, Iulian Ianculescu, Ioan Budintan, Ioan Topal.

Arondarea protopopiatelor în arhidieceasa Sibiu s'a discutat în sinodul ținut în săptămâna trecută. S'a decis ca doue protopopiate, a Avrigului și a Dobrei, să înceteze când vor deveni vacante; protopopiatele Selnoc și Cetatea-de-Peatră se împreună într'unul; iar în alte vr'o douezeci s'a făcut unele schimbări mai mici.

Adunare de învățători în Benic. Despărțământul Alba-Iulia al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului se va întruni în adunare generală în comuna Benic la 20 maiu st. n.; președinte Ioan Pampu, notar George Spătăcean.

Adunare de învățători în Valea-Sasului. Despărțământul Bia al reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului se va întruni în adunare generală în comuna Valea-Sasului la 13 maiu st. n. sub presiul învățătorului Teodor Pănzăzan, notar D. L. Todoran.

Adunare de învățători în Cincul-mare. Despărțământul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului va ține adunarea sa generală în comuna Cincul-mare, la 20 maiu st. n.; președinte Ioan Pop, notar George Cosma.

C E E N O U.

Hymen. Dl. Clemente Hossu, cassar la institutul de credit și economii „Bihoreana“ din Oradea-mare, la 6 maiu s-a serbat cununia în catedrala gr. c. din Oradea-mare, cu dsoara Mărioara Torsan, fiica dlui Grigorie Torsan, cantor-docinte gr. c. de Oradea-mare. Actul cununiei s'a celebrat de canonicul Moise Neș; iar nași au fost, din partea mirelui dna și dl dr. Coriolan Pap, din partea miresei dna și dl Iosif Vulcan.

Noi advocați români. *Dl. dr. Aurel Vălean,* originar din părțile satmărene, făcând în Budapesta censura de avocat, s'a deschis cancelăria în Lugos. — *Dl. Nicolae Mănoiu,* fost candidat de avocat în Brașov, a făcut la Mureș-Oșorhei censura de avocat.

Procesele „Tribunei“ pentru Iancu. Procuratura r. din Cluș a intentat proces contra ziarului „Tribuna“ pentru șapte articoli în chestia insultării memoriei lui Avram Iancu. Pentru doue (Prețindem satisfacție și Procurorului hienă, poesie) a primit răspunderea dl Ioan Scurtu; pentru al treilea (Apel la tinerime) dl G. Novacovici; celelalte cad în sarcina redacțiunii „Tribunei“. Pentru aceste e inculpat Iosif Marschall, ca editor al ziarului „Tribuna“.

Mormântul lui Barițiu. Aflăm din „Tribuna“ că mormântul lui George Barițiu, lângă biserica parohială gr. cat. din Sibiu, suburbiul de la Poarta-Turnului, impresurat cu un mic grilaj de fer, nu are la cap decât o simplă cruciuliță de lemn. Iată cum venerăm noi Români memoria marilor nostri bărbați. Barițiu a fost unul din fruntașii stăruințelor noastre de renaștere națională și culturală. A trăit toată viața pentru națiunea sa, muncind cu un entuziasm nenfrânt, jertfind tot ce-a avut și murind sărac! Și națiunea nu-î ridică la mormânt nici macar o peatră comemorativă!

Țarul Rusiei în România. Ziarele din București aduc scirea, că Țarul Rusiei va merge în cursul lunii iunie în România pentru a reîntoarce regelui Carol visita, ce i-a făcut în vara anului 1898. Țarul va petrece în România trei zile, va merge la București și va vizita și castelul Peleş din Sinaia. Cu ocaziunea aceasta se va face pe platoul dela Cotroceni o mare revistă militară, la care vor luă parte trupele din trei corpuri de armată. Țarul Nicolae i-se pregătește o strălucită primire în București.

Petrecere de dans în Uzdin-Ozora. Tinerimea română din Uzdin-Ozora a aranjat la 6 maiu n. petrecere de dans în otelul Ziva Tochin. Venitul curat s'a destinat pentru biblioteca poporală. În pauză Călușerul și Bătuta.

Înmormântarea renumitului pictor Munkácsy s'a făcut mercuri în Budapesta, unde i s'a transportat osămintele. Toată capitala a îmbrăcat doliu, corpurile legiuitoare n'au ținut ședință și zeci de mii au luat parte. Funerariile s'au oficiat în hala de arte din pădurea orașului, unde s'a ridicat un splendid catafalce. A pontificat episcopul Desewfy din Timișoara, cu asistență strălucită. Au fost de față veduva,

rudele, toți miniștri, reprezentanții autorităților publice și alți bărbați de frunte, cu doamnele. Ministrul de culte Wlassics a rostit în numele guvernului un panegiric, apoi corul filharmonicilor a cântat un cânt de jale, după care au luat cuvântul Berzeviczy, Hock și Jendrasik; în urmă a cântat reuniunea de cântări din Buda și cortegiul, în care patru trăsură duceau cununile, s'a pus în mișcare. La mormânt, în numele artiștilor, a rostit cuvântul de adio pictorul Carol Telepy.

Au murit: *Augustin Rezey*, asesor la sedria orfanală a comitatului Bihor, în Oradea-mare, la 5 mai n., în etate de 51 ani; înmormântarea s'a fă-

cut la 7 l. c., pontificând canonicul Moise Neș, fiind de față fruntașii comitatului și ai orașului, dimpreună cu toată inteligența română orădană; cântările funebrale au fost executate foarte armonios de corul preparandiștilor gr. cat; -- *Ioan Erușan*, preot în Pecica-Română, în 5 mai, în etate de 42 ani; -- *George Ciactan*, proprietar în Lechința, la 7 mai, în etate de 70 ani.

Mulți cumpărători de losuri nu știu, că nu se escomptează sumele de câștig ale losurilor neplătite sau pierdute, — căci și de aceste se pot pune ușor în circulație. În privința aceasta firma *Feleki József*, al cărei anunț din numărul acesta îl recomandăm atențiunii cetitorilor, a făcut dispoziții remarcabile, prin care ori cine primește cea mai mare siguranță.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN**. (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

Cei mai norocos și cel mai bun izvor de cumpărare a losurilor de loterie de classa ungara.

Ca să pot mulțumi clientela mea în toată privința, vind

numai de acele losuri originale

cu *prețul oficial*, cari totodată sunt provădute cu *quitantierea* și cu
signarea resortului de cambii a

Băncii comerciale ungare de Pesta.

(Capital social: 80 milioane cor. Fond de rezervă, 25 milioane cor.)
Prin urmare în ceea ce privește escontarea promptă și culanta. ofer
garanțiile cele mai sigure.

Cele mai multe câștiguri

s'au făcut totdeauna prin losurile loteriei de classă cumpărate la acest
institut. Losurile câștigătoare se pot trimite pentru escontare și dea-
dreptul la numitul institut și plățirea acelora se efectuează în ori
ce sumă **numai decât după tragere.**

Loteria de classă reg. ung. privilegiată

e cea mai buna în lume,

care întrece chiar și loteria prusiană, din 100.000 de losuri se sor-
tează 50.000 adica jumătate. În șese trageri consecutive, se sortează:

13 milioane și 160.000 coroane în bani gata. Câștigul principal,
în cas de norocire, e **un milion de coroane**. De oarece tragerile pri-
mei clase se vor face deja la

17 si 18 maiu an. c. st. n.

și asortimentul, în urmarea cererilor multe, se exhaustiază, rog ca co-
mandele să se facă **cât mai curând.**

Prețurile losurilor originale de cl. I

Un los întreg	12 cor. —	Un $\frac{1}{4}$ de los	3 cor. —
0 $\frac{1}{2}$ de los	6 cor. —	Un $\frac{1}{3}$ de los	1 50.

Planuri de joc și liste de trageri trimit punctual

FELEKI JÓZSEF vîndător de losuri de lo-
terie de cl. ung.

Budapesta, IX Üllői ut 21.

(2-2)